

Verum Morphosis

sau nașterea realității subiective (Hyperreality)

text extras din articolul publicat in revista IGL00, nr. 203_new tech

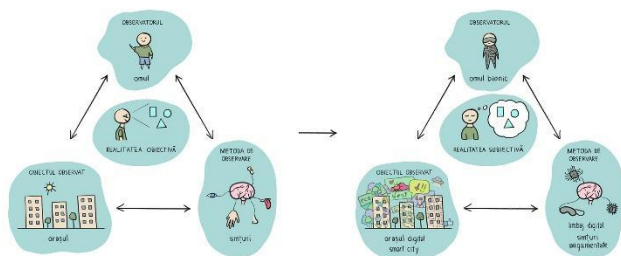
Odată cu pandemia lumea trece printr-un eveniment marcant, ce pune sub semnul întrebării însuși sistemul de credințe și valorile umane. În acest context, dezechilibrele și neajunsurile societății nu fac decât să accentueze tensiunea și să grăbească procesele schimbării iminente. Asistăm la o a treia revoluție a dezvoltării umanității, după cea agrară și cea industrială. De data aceasta vorbim de revoluția tehnologică iar schimbările pe care le aduce cu siguranță sunt și vor fi profunde, chiar ireversibile.

Există un trend global al transformării orașelor și comunităților după modelul "smart", adică orientat spre conectivitate, sustenabilitate și economie de resurse. Într-un context ideal, orașul inteligent folosește tehnologia pentru a-și desăvârși serviciile și oferta urbană, răspunzând astfel nevoilor în continuă schimbare ale societății. Tehnologia se manifestă în toate domeniile și are un obiectiv clar: îmbunătățirea calității vieții umane.

Chiar dacă viața omului se transformă și asta datorită tehnologiei, a medicinei, a dezvoltării de tehnologii de augmentare a simțurilor, spațiul de viață al omului cunoaște cea mai mare transformare. Cel personal, casa și cel comunitar, orașul își diversifică funcțiile și deci, și nevoile. Locuințele se prindează, obiectele se conectează, iar mașinile devin autonome. Realitatea omului se schimbă și însuși existența ei este pusă sub semnul întrebării. Conectați mereu la avatari digitali, se pare că pierdem simțul realității și al momentului. Sau poate doar îl transformăm.

Dar cum am putea defini realitatea? Conform DEX realitatea (latină *realitas*, -atis.) este explicată ca un: fapt, lucru real, care există efectiv, stare de fapt, existență obiectivă și este sinonimă cu adevăr, existență, veridicitate și antonim cu iluzie, închipuire, irealitate, vis. Pe de altă parte realitatea poate fi descrisă și ca *totalitatea reprezentărilor modale extrase de minte din informația furnizată de percepțiile pe care omul le primește prin cele cinci canale senzoriale*: imagine, sunet, gust, miros și senzația tactilă.

Realitatea mai ales cea primită și reprezentată în imagini și sunete dă subiectului impresia de modalitate exterioară; de lume în afara lui și independentă de el. Independența realității de subiect/observator este înțeleasă ca prezență a formelor și evenimentelor și în prezența și în lipsa subiectului, ca „existență a naturii”, necondiționată de subiectul perceptor/observator și o vom numi **realitate obiectivă**.

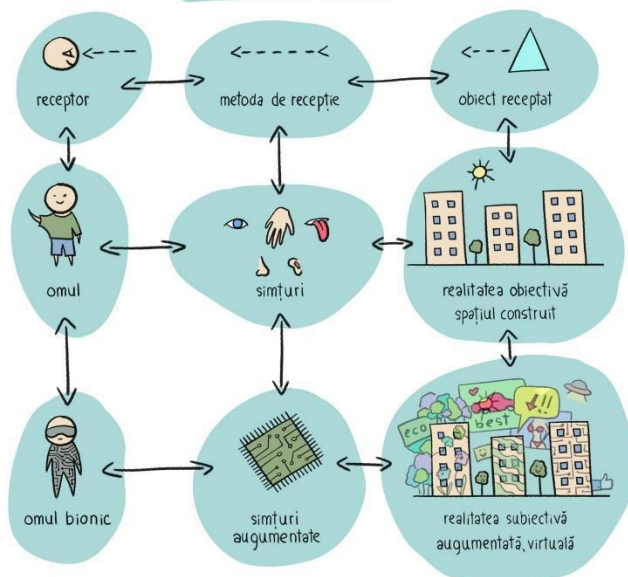

Astfel pentru ca această realitate obiectivă, independentă de subiect să existe avem nevoie de trei lucruri: **un observator** (în cazul nostru omul), de **obiectul observat** (spațiul fizic/orașul) și o **metodă de observare** (cele cinci canale senzoriale/simțuri).

Odată cu apariția limbajului digital, al inteligenței artificiale (IA) a augmentării simțurilor și implicit cu tehnologia realității augmentate (AR), iată că o nouă realitate este posibilă. Întrebarea este: ce va face fiecare cu această nouă realitate?

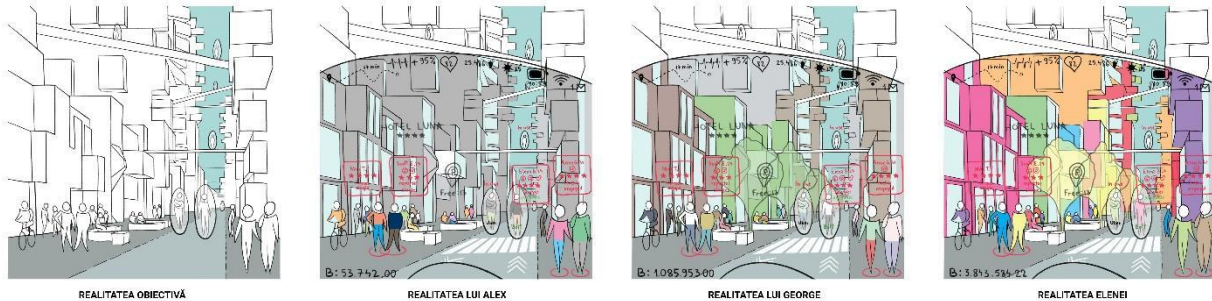
În ce privește orașul, el se va transforma fundamental în contextul schimbării pe care aceste tehnologii o produc asupra omului. Odată cu utilizarea augmentării simțurilor umane ca metodă de percepere, obiectul oraș poate deveni orice, iar concretizarea sa fizică este la latitudinea subiectivă a fiecărui individ.

CUM PERCEPEM REALITATEA?

Această nouă tehnologie, împreună cu prototiparea și printul 3D ar putea transforma fizic orașul viitorului, clădirile, străzile, nemaivând nevoie de identitate, textură, toate acestea fiind la dispoziția utilizatorului să și le customizeze în funcție de nevoile și gusturile

proprii. În acest context orașul poate să fie oricum și orice. Aceasta deschide calea spre noi oportunități de exprimare personală, de interacțiune cu ceilalți sau de asociere la ideea de comunitate.

Asemenea unui joc video, prin folosirea acestui layer augmentat, mare parte a informațiilor suprapuse chiar dacă vor fi administrate de IA, fiecare om va putea să își customizeze cantitatea și claritatea/calitatea informațiilor primite. Poate chiar, asemenea conturilor de social media, decizia de a avea o imagine completă și/sau detaliată a acestei noi **realități subiective** va depinde în mare măsură de avuția acelei persoane. Însă aici se naște o întrebare: Va putea deveni realitatea un privilegiu? Sau trebuie să rămână un drept, asigurat prin constituție fiecărei persoane?

Dar, dacă orașele își vor pierde identitatea, care mai este rolul urbanistului, al arhitectului? Va deveni fiecare om arhitectul propriului oraș? Sau vom vedea arhitecții/urbaniștii lucrând doar în mediul virtual, îmbrăcând un împărat care nu poartă haine?

Articolul este un extras din studiul efectuat de Ferencz Bakos și Miruna von Schönberg în anul I la Masterul de Proiectare Urbană din cadrul Universității de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu"

Autor: Ferencz BAKOS

Coautor: Miruna von Schönberg

Ilustrații: Sandra SONEI

Randări: Cosmin CIUBOTARIU